

KÖZMŰVELŐDÉS.

Az erdélyi róm. kath. irodalmi társulat heti közlönye.

MEGJELENIK MINDEN SZOMBATON.

Előfizetési díj:

Egész évre	4 frt.
Félévre	2 „
Negyedévre	1 „

A társulat minden rendű tagjai
a lapot tagdíjaikért kapják.

A lap szellemi részét illető cikkeket a szerkesztőségnek, az előfizetési pénzek a pénztárnoki —, az esetleges reklamációk pedig a kiadóhivatalnak küldendők.

Az új tanév.

Kevés ideig tartott pihenés után ismét megnyitottak az iskolák. Az emberiségnek ezen legmagasztosabb intézményei ismét megkezdették áldásdús működésüket. Áldásdúsnak nevezzük a szó legszorosabb értelmében; hiszen ha hajdan a hadvezér, ki szuronyok és ágyúk segítségével, százezrek életének feláldozásával áldás volt a népre, mert nyugalomát és vagyonát néhány évre biztosította: akkor az iskola, mely a legnemesebb eszközökkel intézi a népek sorsát, életet nem kér áldozatul, hanem új életre ébreszt, — vagyont nem rombol, hanem vagyon szerzésre képesít, — nem dúl erkölcsöket, hanem erkölcsre tanít, — a szó legnemesebb értelmében áldás az emberiségre.

S ezen iskolák ismét megteltek tanulni és tudni vágyó ifjakkal.

Nagyon kevés ifju lehet egyáltalában s ugyancsak nagyon kevés a középiskolákban, kik időnként nem gondolkodnának — még pedig lelki fejlettségükhöz mérten — elég komolyan jövőjük felől. Az ifju lélek képzeletének, ezen sebes röptű sasnak szárnyain elszáll a messze jövőbe s elábrándozik a képzelet szótte bár halvány és homályos képekben, melyekben jövőjét látja. Ezen ábrándképek nem megfontolt az életnek, ezen ábrándozás nem vez „kacsakalul festett egekbe“, sőt ellenkezőleg megengedett ambíció alapszik. Ha a kis gyerek s a felnőtt ifju katonásdit vagy paposdit vagy tanárosdit stb. játszik, teljesen katonának, papnak és tanárnak képzelet magát. Ezen játékában az öntudatos jövő tükröződik. S az ily játék örvendetes, sőt hasznos is, hiszen az akarát határozottságáról tanuskodik; ez aztán nagyobb mérvben kifejlődve az ifjut arra lelkesíti, hogy már ideje korán fessítse meg erőit, hogy eszményképét elérhesse és megvalósíthassa.

Am ezen ambíciónak nem szabad a föld rögé-

ben gyökereznie avagy a földhöz tapadnia. Mert ha vagyon, kincs, hatalom a kitűzött cél, az ábrándkép, akkor az ifju vétkes szörnyeket nevel keblében, s a tudományok nemtelen hajlamok szolgálóivá aljasulnak s a helyett — hogy szabadságot és boldogságot teremtsenek és biztosítsanak, éppen a szellemi és erkölcsi rabszolgaság s testi-lelki boldogtalanság eszközeivé süllyednek alá.

Minden keresztyény ifju előtt egy magasabb és nemesebb cél kell hogy lebegjen. Hiszen az ő jövő hivatása és feladata ugy méltósággra, mint fontossággra a mindennapi élet felett áll. Míg ez közvetlen az ideiglenes, a földi javak megszerzését és biztosítását munkálja, az ifju jövőbeli feladata az, hogy tudományos működése által nemcsak önmagát tökélyesbitse, hanem egyttal embertársainak szellemi és anyagi előhaladásán fáradozzék. A tudományos pályák, az u. n. szellemi intelligencia bármelyik fokán is álljon az ember, mindenhol kötelessége felebarátai üdvén működni, mert a művelt ember az emberi nem boldogításának eszköze Istennek kezében.

És — sajnos! — ezt nem fogja fel a mai fiatalság, ezt nem akarják megérteni a modern szülők.

Az iskola ugyan mindent elkövet, hogy nemes feladatát teljesítse, s hogy a réa bizottakat észben és szívben egyaránt kiművelje. Midőn azonban olyan ifjak ülnek az iskola padjain, kik féktelen ambícióval telvők, kik engedelmességhez nem szokvák, kik — névre és vagyonra intelligensebbek lévén — csak szórakozásból járják az iskolát s ott önmaguk művelése és erkölcsi nemesítése helyett u. n. iskolai proletariatust képeznek: esoda-e, ha a tanító minden ügyekezete kárba vész?! S ha ráadásul aztán az ilyen tanulók szülői egy — fájdalom — hazánkban babonás előítéletté vált meggyőződés szerű nézet következtében ellentétbe helyezik magukat az iskolával, akkor fel kell-e jaidulnunk, midőn az ilyen ifjak,

és legtöbbször magyar ifjak kora erkölcsi bukását, sirját álljuk körül?!

Hangzik a panasz, az ifjúság romlott. De vajjon miért? Mi az oka? Vajjon minő a szülői, a családi légkör? Milyen bűnök ott a gyermekkel? Lassanként csirázó tehetségeit és ambícióját minő irányba terelik? Szoktak-e otthon imádkozni? Munka és rend honol-e a háznál? Mind oly kérdések, melyekre a legtöbb szülő pirulás nélkül aligha felelhetne. Pedig itt, a család szentélyében kezdődik a valódi nevelés.

Nincs iskola, mely nemesebb hévvel iparkodnék feladatának megoldására, mint ezt teszi a magyar iskola. S aligha van ifjúság, melyben több tehetség és ambíció lakozzék, mint a magyar ifjúságban. S ha mégis eredményét nem látjuk, ennek oka nem az iskolában, sem a tanároknak, hanem első sorban a szülőknél s ezek teljesen elhibázott nevelési rendszerében gyökeredzik.

Ha tehát egészséges lelkű és testű ifjúságot akarunk nevelni, melyből — mint a nemzet virágából — tetterős és jellemes férfiak váljanak, a szülőkhöz intézzük komoly szavunkat: szigorú nevelés s az iskola vezetőivel való egyetértő működés legyen jelszavuk.

Z. A.

A hajdankor fürdői.

A mint az ember megjelent a földön, azonnal fürödni kezdett, természeténél fogva utánozta az oktalan állatok uszási mozgásait s így lett az, hogy a kisebb vizekből a mélységre is mert becsátkozni. Innen van az, hogy a sötétség homályában lappangó nép is, — ösztönénél fogva a folyók partjait lakja s ellenségétől menekülendő a tenger vagy folyóba veti magát, a szükséges kívánalmak szerint, majd lemerülve, majd a víz felszínén megjelenve.

Hogy az ember jó uszó mint a béka, ravasz mint a róka, énekes mint a pitypalatny, hangjával megrémíthet vagy feltűzelhet, lesujthat vagy felemelhet, mindez állati megfigyelés, utánzásra mutat.

Azonban a civilizáltabb népek, állandó tartózkodási helyhez, nagy falvak és városokhoz lévén kötve, igyekeztek gazdasági tehetségek szerint közfürdőket építeni, ahol a szegény is potam áron fürödhetett, még egy félkrajczárt is alig fizetve; míg a módosabbak nem akarva a plebssel elegyedni, sok pénzbe kerülő uszodát, fürdőt építtettek magoknak.

Igy a fürdők használata a régi görögöknél úgy mint a rómaiaknál is általános volt, kikeül a magánfürdőknek

alig volt száma, s ezeken kívül lehetett még minden nagyobb városban nyilvános melegfürdőket — thermákat — is találni, a milyen egymagában Rómában 800 vala.

M-Agrippa, hogy a nép kegyét megnyerhesse, 170 fürdőt állíttatott fel a provinciákban, a melyekben a tepidarium — langyos víz — élvezete után, az idegek ruganyosság visszanyerése céljából a frigidarium — hideg fürdőbe léptek.

Míg a római erkölcsök meg nem romlottak, mely vesztély ellen M. P. Cato Censorius egész lelkével küzdött, addig a fürdés is a tiszta erkölcs határai között történt, annyira, hogy a szülő felserdült fiával, vagy az após leendő vejevel együtt semmi esetre se fürdött.

Midőn ezen népek egyszerű és igénytelen erkölsei a punháborúkkal kezdének lassankint eltűnődni, ekkor fürdők is leleményes fénytűzés tárgyaivá váltak.

A régi római császárok hatalmas épületeket emeltek, melyek a frigidarium, caldarium és tepidariumon kívül a piscinákat (szabad uszó helyeket), testgyakorló tereket, sőt könyvtárakat is magukban foglalván az időtöltés és gyönyör helyeivé váltak s gyakran egész városnegyedet képeztek, az igényekhez mérve kényelmesen valának berendezve, sőt építészeti tekintetben is mesterművekkül tartatának és tekintetnek most is.

Kolosszális terjedelmök mellett, a tulajdonképeni fürdőszobák ritka márvánnyal, mozaik-művekkel s drága fal-festményekkel voltak ékesítve, nemcsak Rómában, hanem meg a gyarmatokban is, miként azt a hazánkban különösen — Erdélyben — tett ásatások is igazolják.

Voltak hideg, meleg és gőzfürdők, de legjobban kedvelték az illatos vizű fürdőket, melyekbe ritka növényekből készült s mesés áru szagos essenciákat töltöttek. A fürdőkádakat vagy a talajba erősítették, vagy pedig úgy készítették, hogy hintázzanak a bennük ülőkkel együtt. A gazdag rómaiak kádjai valószínűleg mesterművek voltak, nem ritkán ezüsttel és drága faragványokkal, domborművekkel, sőt értékes drága kövekkel feldisztve.

A fürdés befejezte után a római, fürdőszobájából más terembe lépett, hol testét apró réz avagy ezüst pengékkel, vakarókkal szorgosan megdörzsölték s erre aztán tagjait gondosan megtartott szabályok szerint, különböző drágakénesekkel dolgozták meg. Ezért olvassuk gyakran, hogy a rabszolgák fürdőbe menő urok után vizik az olajos korsókat és a különféle segédeszközöket.

A kenőcsökben mesés változatosság volt s külön-külön kenőcsöt használtak a haj, szakál, mell, kezek, lábak stb. számára. Egyike volt a legfinomabb kenőcsöknek, az úgynevezett susíniai, mely lényegében mézből és fahéjból, liliomolajból sáfrán és mirtuszából készült, legjobbnak azonban a király-kenőcsöt hitték, mely ladanumból, styraxból, sáfránból, lotusz-virágolajból, mézből, borból, myrobalanumból, cassisból, eardamonumból, amonumból, estusból és fahéjból állott.

Illatszerekre is mesés összegeket pazaroltak a rómaiak s tudjuk, hogy Rómában használtak oly fürdőket is, melyekben való egyszeri fürdés 6000 ezüst forintnál többbe került az azokhoz alkalmazott drága illatszerek miatt.

A fürdő- és öltöző helyiségeken kívül voltak még a római thermában úgynevezett portikusok (csarnokok) sétálásra rendeltetve; basilikák, melyek fürdés után az elegáns világ gyűlhelyét képezték; árénák, hol a fiatalság küzdőjé-

tékokkal foglalkozott; hűtő szobák magas ajtók és ablakokkal; társalgó szobák és éttermek. Dioclecián fürdőjében volt egy nagy tó is, melybe a víz vízvezetéken át jutott, sőt volt abban egy tágas liget is.

Míg az erkölcsök meg nem romlottak, addig a rómaiak napjában csak egyszer fürdöttek, a sülyedés korszakában azonban a kéjenczek napjuk majdnem minden részét fürdőkben töltötték, sőt Commodus császár lakomáit is a thermáiban tartotta.

Alexander Xeverus idejében, a forró nyári évszakokban éjjel is nyitva voltak a gőzfürdők.

Midőn Rómában divattá vált, hogy a fürdők találkák helyei legyenek, midőn a világ minden vészéből összeszedték a legszebb rabszolgákat és rabnőket, hogy a fürdőkben ezek forgolódjanak körülöttük: ekkor az erkölcsök sülyedése már legmélyebb fokát érte.

Hogya mondja vala a költő?

„Minden ország támasza, talpköve a tiszta erkölcs, mely ha megvész, Róma ledől s rabigába görbed.“

Ugyanazon közintézetek, melyeket a szigorú erkölcsi régi rómaiak az egészség fentartására állítottak fel, elfajzott utódaik által, a bűnös pazarlás, zabolátlán ösztönök s megbüntethetlen tunyaság tanyáivá lettek, a hol egészségük nem hogy javult volna, de sőt tönkre ment. S hogy ezek után maga az egész állam is tönkre ment, s megsemmisült, csak az erkölcstelenség következménye vala. A történelem logikája nagyon szigorú, de mindenek felett igaz.

Körödy Endre,
tanár.

A tengerből jött menyasszony.

Fiúból fordította: Pál A.

Volt egyszer egy öreg ember s egy öreg asszony s volt nekik egy igen szép fiuk és egy igen-igen szép leányuk.

A fiu elment a király udvarába s beállott disznó pásztor-nak, a leány pedig otthon maradt szülei házában.

A fiu sokáig pásztorokodott már s egyszer elhívta test-vérért gombászni s elesalta a városba, hol a királyfi véletle-nül meglátta. Mint hogy pedig a leány olyan gyönyörű szép volt, hogy azt sem versbe foglalni, sem szóval kibeszélni nem lehet, a királyfi annyira megszerette, hogy elhatározta, hogy feleségül veszi. Ezért azt mondá a fiúnak: Hozd még egy-szer a hugodat a várba, hogy vegyem el feleségül. Ne félj, jó dolgod lesz, neked is; nem kell egymástól elvállanotok; nagyon megszerettem, mert igen szép képe van.

A fiu el is ment haza s el kezdte kérni a hugát: No most muszáj, hogy velem a várba jöjj, a királyfi feleségül akar venni, s ott boldogul fogunk mind a ketten élni.

A leány nem akart elmeeni s azt felelte: Kedves bátyám, nem megyek én el addig az apám házából, míg a szüleimtől maradt malomkő darabokra nem török a kezem között.

A fiu erre elment, a követ darabokra tördelte, azután a darabokat jól egymás mellé illesztette, hogy ne látszék az eltörés s mikor a leány, a ki semmiről sem tudott, hozzá akart fogni az örléshez, a kő abban a pillanatban darabokra hullott.

No, most eljősz-e? kérdezte a bátyja.

Nem megyek addig, míg az apámtól s anyámtól kapott guzsalyam fája használhatlanná nem kopik.

Mi lesz most! A leány kimegy a házból, a fiu pedig előveszi a guzsalypadot, darabokra tördeli, s mikor a másik kívülről bejön s hozzá akar fogni a fonáshoz, a guzsaly mindenestől darabokra hull.

No, hát most eljősz-e?

Nem megyek, a mig csak az apámtól öröklött mozsár darabokká nem válik.

A fiu elment s azt is diribdarabokra törte s ismét azt kérdezte: No, hát még most sem jősz el?

Nem megyek, bátyám, addig, míg ennek az ősi báznak a küszöbe egészen el nem kopik.

A fiu a leány tudtán kívül a küszöböt is elrontotta s újból kérdezte: No, most csak eljősz ugy-e?

Ekkor már azt mondotta: el, s kiválogatta a kamrából legjobb ruháit s készülődni kezdett az utra.

A várba pedig a tengeren kellett keresztül menni. Már épen a kikötőben voltak, mikor a leánynak P ilka nevtű kutyája oda érkezett s ő is a csónakba iparkodott. A leány megszánta a szegényt, bevette magához s együtt kezdtek haladni a tengeren. Nem sokáig haladtak, mikor egy sziget partjáról feljök kiált Szűőjätär: Vegyetek fel engemet is, gyermekeim!

Felvegyük-e? hugom, kérdezi a fiu.

Hagyj békét neki, a rossz rosszal fizet, gonosz embertől gonosz jó reánk is.

Nem vették fel hát, hanem tovább folytatták utjokat. A második szigetenl ismét feljök kiáltott Szűőjätär: Vegyetek fel engemet is!

Felvegyük-e? kérdi a fiu.

Hagyj bekét neki, a rossz rosszal fizet, gonosz embertől gonosz jó reánk is.

Most sem veszik fel, hanem folytatják tovább az utat a harmadik szigetig. Itt a sziget csucsáról ismét megszólítja Szűőjätär: Vigyetek el engem is magatokkal. A leány semmi képen sem akarta felvenni, de a fiu mégis felvette, azt mondván: No jöjj Isten hírével!

Szűőjätär pedig mihelyt benn volt a csónakban s a kö-zépen a helyet elfoglalta, megfosztotta mind a leányt, mind a fiut hallásától és süketekké tette, hogy egymás szavát ne értsék.

Már jó darabig haladtak s a király vára kezdett lát-szaui. Ekkor a fiu így szólott testvéréhez a hajó faráról:

Ülj fennebb és rakd fel ékszereidet, mert közeledünk, látszik is már a vár.

A leány nem értette meg bátyja szavát a hajó első fe-léről s azt kérdezte utitársuktól: mit mondott bátyám? Szűő-jätär a csónak közepéből azt válaszolta:

Azt mondta, hogy hagj fel az evezéssel s fejjel ugorjál a tengerbe. A leány nem ugrott ugyan a tengerbe, de az evezést abban hagyta s helyette Szűőjätär fogott az evezéshez.

Ismét haladtak egy darabig s a fiu megint odakiáltott: Ülj fennebb és rakd fel ékszereidet, mert már látszik a vár.

Mit mondott bátyám? kérde a leány.

Azt, hogy huzd le a cipődet, vedd le a ruhádat s ugor-jál fejjel a tengerbe, magyarázta Szűőjätär.

A leány le is rakta ruháit s oda dobta Szűőjätärnek, de azért még most sem ngrott a tengerbe. Így haladtak még egy

kis ideig, mikor a fiu harmadszor is megszólalt, a hajó faráról: Ülj fennebb lugom, és ékesítsd fel magad, mert már közel van a királyi udvar. A leány most sem értette meg, mint az előtt, s megkérdezte Szüőjätärt, hogy mit mondott a bátyja.

Azt mondta, hazudá ismét ez, hogy hnyd be a szemedet, ereszd le a karodat s ugorjál fejjel a tengerbe.

No hát teljék kedve bátyámnak, megteszem a mit mond, gondolá a leány, és fejjel bele ugrott a tengerbe, a mint bátyja kívánta.

A fiu is rögtön utánna akart ugrani, hogy kiszabadítsa, de Szüőjätär nem engedte s azt mondá: Ne aggódjál miatta, hiszen én úgy is eléggé hasonlítok hozzá; vigy el engem helyette és az evezőt megragadva, kezdte a csónakot gyorsan hajtani. A szegény leány pedig ott maradt és elmerült a tengerbe, úgy hogy többé se nem látták, se hangját nem hallották.

Mi lesz most?

A fiu nem mert menyasszony nélkül a várba menni, s vissza akart fordulni, hogy baza meneküljön, de Szüőjätär ravaszul rászedte s azt mondta neki: Vigy el engemet a várba s mond azt, hogy én vagyok a hugod, így a bajból is kiszabadulsz s még jutalmat is kapsz.

Nem volt más mit tenni, a fiu, hogy a bajból kiszabaduljon, bele is egyezett ezen ajánlatba. Szüőjätär meg felöltözött a leány legszebb ruháiba, hogy annál biztosabban elhiggyék a csalást s elkezdtek együtt tovább evezni s nem sokára partra is jutottak.

A királyfi elejökbe jött volt, hogy menyasszonyát fogadja, de midőn meglátta Szüőjätärt, hogy milyen csunya, nem akarta hinni, hogy ez a menyasszony s megkérdezte a a fiut, ez a te hugod?

Ez hát, volt a felelet.

A királyfi nem másolta meg a szavát, elvette Szüőjätärt, de minthogy a menyasszony nem volt olyan szép, mint a hogy a fiu feldicsérte volt, megparancsolta a szolgáltnak, hogy a menyasszony hozóját dobják a kigyók és sárkányok barlangjába.

A rabszolgák engedelmeskedtek, azonnal oda is dobták, hogy a sárkányok egyik meg, de mikor másnap reggel oda mentek, hogy nézzék, már megették-e, látták, hogy egészen ép, a kigyók hozzá sem nyultak. Azonnal elmentek s jelentették a királyfinak: Felséges királyfi! csoda történt; más-kor a kigyók egy éjjel egészen megették a bedobott embert, most hozzá sem nyultak.

Hagyjátok csak ott, hogy lássuk megeszik-e reggelig, mondá a királyfi, s hónap reggel ismét nézzétek meg, mi történt.

Ezalatt pedig a fiu igazi testvére, a szép leány, a tengeren hanyódot s a tenger királyának fia rátalálván, megkérte menyasszonyának. Különbén elég jól lett volna dolga, mert volt itt mindenféle vagyon elég, de folytonosan sajnálta a bátyját, hogy a királyfi bizonyosan megbüntette azért, hogy Szüőjätärt vitte el helyette.

Himezett tehát egy arannyal és ezüsttel gazdagon felékesített nyakravalót, a királyfinak, hogy a kigyók és sárkányok közé dobott bátyja sorsán valamit könnyítene. Azután egy ezüst láncot kötött a derekára, hogy el ne veszítse viszszafele az utat. De most ki viszi be ezt az ajándékot a királyfinak?

Elt még az öreg Pilka, a leány kutyája. Minden

nap ott szaladgált a vár körül éhezve, mert nem talált sehol oltalmat, sem asszonyát nem lelta, sem enivalót nem kapott sehol. Már este volt, de a szegény Pilka gyomra még mindig nagyon üres vala, s épen a tengerpartra vánszorgott, hol még ott volt a fiu csónaka s ott egy néhány nyalintás vizef laesolt fel s lefeküdt a csónakban. Nem messze állott innen a Leski Akka háza, melyhez kölépcső vezetett el a tengertől. Éppen éjfél volt, mikor a tengerbe esett leány oda megérkezett. Már öt mértöldnyire hallott az ezüst lánczok esörgése s az öreg asszony, ki a lépcső végén állt, a esengésre fülelni kezdett. A leány még sokkal szebb volt, mint azelőtt, fején egy gyönyörű kendővel, melyen csak úgy esengett az arany s pengett az ezüst.

Mikor meglátta az öreg Pilkát a parton fektüdni, nagyon megörvendett, magához hívta és a cifra nyakravalót ezen szavakkal adta a szájába.

Pilkám, Pilkám, kedves Pilkkám!

Nyisd ki szépen kertkapuscám,

Hogy a falu mit se tudjon

Ajtósark ne csikorogjon,

Kert kapuja ne zörgessen

Szürke tehén ne böghessen

s tedd e kendőt szépen a királyfi párnája alá, hogy ha megkönyörülne s enyhítene valamit a kigyók és sárkányok közé vetett bátyámon.

A kutya mindent úgy tett, hogy a leány mondta, ug-rándozva futott a várba s a drága nyakkendőt a királyfi párnája alá dugta, de úgy, hogy senki az ő ott jártáról nem tudott.

S azután ugyanazon uton visszatért asszonyához a partra. A leány mikor meglátta hogy jó a kutya, elkezdett kérde-zősködni:

Pilkám, Pilkám, kedves Pilkám,

Mond meg nekem jó kis Pilkám,

Hol van az én kedves bátyám?

Pilka felelte:

Ott van a te kedves bátyád

Kigyók között, azok rágják.

A leány, ismét kérdezte:

Mondj valamit mit hallottál?

Jegyesemről mi hírt hoztál?

Pilka felelte:

Megmondom én mit hallottam:

Jegyesedről mi hírt hoztam,

Szüőjätärrel él egy házban,

Szép jegyesed most nagy gyászbau.

A leány kérdezte:

Mit ettek a vendégségben

Szüőjätär rendezésben,

Szüőjätär lakomáján

Juoatar poharazásán

Hosszadalmas lakodalmán?

Felelte Pilka:

Száraz esontot, rossz halfejet,

Káposztát, de megtöltetlent,

S kenyér kérget, de belelent.

Jöjj el, kedves Pilkkám, nyolcz nap mulva éjjel ismét ide a partra, megint szükségem lesz rád, mondá a leány, s lement a lépcsőkön a tengerre, és visszatért a tengeri királyfihoz, miut távoztakor ígérte volt.

Reggel a királyfi felkel az ágyból, s meglátja párnája alatt a nyakkendőt s esodálkozva kérdezi: Hogy került ez a gyönyörű kendő ide az én fejem alá?

Ne esodálkozzál rajta, kedves uram, hazudá Szűőjätär, míg te szépen aludtál, azalatt himeztem én neked. A királyfi nem hitt ebből egy szót sem, s azt gondolta magában:

Nem vagy te olyan jó varró, hogy ilyenekkel foglalkozzál, míg más aluszik, s szorgalmasan tudakolta a várbeli népség között: nem tudják-e, ki járt az éjjel a várban; de senki sem tudott semmiről semmit s így abban maradt a dolog.

Megemlékezett pedig a királyfi a kigyók közé vetett pásztorról s elküldé szolgálait, hogy esontjait hordják el onnan, mert eddig biztosan megették a husát. Azok el is mentek, de nemsokára avval a hírrel tértek vissza: Nem ették meg, sőt az öreg kigyó a pásztor tenyerében hever. A király nagyon esodálkozott a dolgon, s elment Leski-Akkához s azt kérdezte tőle: Jaj lelkem, Leski Akka, hallgass csak ide, miféle esoda történt velem. Egy embert a kigyók és sárkányok barlangjába zártam, már két éjjel volt ott s hozzá sem nyultak, pedig ezelőtt egy éjjel egyet egészen megették. Nem tudnád megmondani, mi lehet ennek az oka?

Miért zártad oda? kérdé Leski Akka.

A királyfi felelé: Hát biz azt azért, mert én őt mint-hogy igen szép fiu megfogadtam pásztornak. s ő nekem azt mondta, hogy van neki még sokkal szebb leány testvére, s én kértem, hogy hozza hozzám, hogy jegyezzem el menyasszonyomnak. El is hozta a leányt, hanem csunya volt, de én mégis eljegyeztem, mert nem akartam megszegni a szavamot, a fiut pedig, hogy rászédett, a kigyók közé zártam.

Nem volt az a fiu testvére, mondá Leski Akka, az ő testvére a tengerben van, ez hozta neked a párnád alá rejtett kendőt, hogy könyörülj szegény bátyja sorsán. A te menyasszonyod pedig, kivel lakol, nem más mint Szűőjätär.

Ezen felvilágosítás után a királyfi elment haza s ott egész nap mind azon fündöött, töprengett, hogy valjon mi történik a következő éjjel.

A szegény leány ezalatt egy arannyal és ezüsttel gazdagon kivarrott inget készített s nyolcz nap mulva mikor készen volt, sietett a tengerrel a száraz földre, hogy elvigye ajándékba a királyfinak. Most is ezüst lánczot kötött a derekára s elindult a száraz föld felé.

Ejfél volt mikor megérkezett a lépesőhöz, melyen Leski Akka üldögélt. Husz mérföldről már lehetett hallani a lánczok zörgését, s olyan drága szép ruhába volt öltözve, hogy csak úgy esengett rajta az arany s pengett az ezüst. Oda érkezvén, azt mondta a kutyájának:

Pilkkám, Pilkkám, kedves Pilkkám

Nyisd ki szépen kert kapucskám stb. (mint előbb) és tedd a királyfi párnája alá ezt az inget.

A Pilka szájába fogta az inget s elvitte a királyfi párnája alá, mint az asszonya parancsolta. A királyfi mikor reggel felébredt s meglátta feje alatti az inget azt kérdezte: Ki tette ezt az inget az én párnám alá?

Oh, kegyelmes király uram, mondá Szűőjätär, én magam tettem azt oda, virasztottam s tulajdon kezemmel varrtam és himeztem, míg te az ágyban esendesen aludtál. Alig hallja ezt, jönnek a szolgálak s jelentik: Oh kegyelmes király urunk, még nem halt meg a kigyók elejébe dobott ember, a vén kigyó még mind ott hever a tenyerében.

No, hát vegyék ki onnan, ha nem akarják megenni, mondta a királyfi. Azután elküldte a szolgálait, felvette a

kapott inget, s ismét elment Leski Akkához, azt gondolva magában: Dög az én feleségem, nem ő varrta nekem ezt az inget, Leski Akkának pedig azt mondta: Kedves Leski Akka, hallj csak esodát! A multkor egy drága nyakkendőt s most egy aranyinget kaptam a párnám alatt.

Jaj, nem esoda az, kedves fiacskám, felelte Leski Akka, hisz a mult éjjel ismét ki jött a tengerből az a szép leány a házam lépesőjére, csak úgy esengett rajta az arany s pengett az ezüst drágaság és olyan szép volt, hogy azt sem versbe foglalni, sem kiprédikálni nem lehet, az hozta neked azt az inget. Ez a te igazi menyasszonyod, s a kit feleségednek tartasz, az nem más, hanem maga Szűőjätär.

A királyfi szerette volna meglátni azt a leányt, ki neki ezeket az ajándékokat hozta s meg is kérdezte Leski Akkát: Hogy tudnám én azt a szép leányt magamévá tenni ha még egyszer kijönne a tengerből?

Vigyázz ide, felelte Leski Akka, még egy végső ajándékot fog neked hozni, s akkor aztán férjhez megy a tengeri királyfiához. Ha te magadévá akarod tenni menj el a kovács-hoz, csináltass ott egy kaszát, s egy hosszú vaslánczot s jöjj el ide éjjelre s várjad, hogy jöjjön ki a tengerből. Mikor látod, hogy a tengerből már kijött, kösd meg a vas lánczozal s vagdald széjjel a kaszával az ezüst lánczot, melyekkel meg van kötve s ne hagyj békét neki akármit csináljon s törd szét akármivé változik: úgy végre emberré változtathatod s elviheted.

A királyfi úgy tett, a mint mondták, elment a kovács-hoz, csináltatott egy kaszát és egy lánczot s este kiült velök a lépeső végére.

Várt, várt egy darabig, de senki sem jött. Hát egyszer mikor az óra a tizenkettőt ütötte, meghallja a csengést, s látja, hogy a tengerből egy olyan gyönyörű leány emelkedik, hogy olyant ember nem látott; látja, hogy a leány kijő a tengerből s a kutyához megy s megszólítja: Pilkkám, Pilkkám, kedves Pilkkám, vidd el ezt a gatyát, a királyfi párnája alá.

Ő is felugrik a helyéből, hogy a leányt megfogja, a mint Leski Akka tanította volt. A leány sem lesz rest: vissza a tenger felé; de a fiu nem hagyja magát, elejébe veti a lánczot s nem eresztí, hogy vissza menjen. Reácsap a kaszával s elvágja az ezüst lánczot, hogy csakúgy esöngött mind a tenger felé. A leány most földhöz üti magát, kigyóvá, gyikká, bogárrá, hollóvá, órsóvá, sodrófává s tudja Isten még mivé változik, hanem a királyfi sem nézte összedugott kézzel, akármivé változott, rögtön izzé porrá törte s nem hagyott addig békét, míg emberré nem változott s olyan szép nem lett, a milyen azelőtt volt.

Mit akarsz velem, te királyfi, hiszen úgy is elemész t engem Szűőjätär, mondá a leány.

Ne félj, nem bánt az immár téged, válaszoló a királyfi, nem lesz sokáig az én váram lakója; te pedig megtalálod bátyádöt, már megkegyelmeztem neki. Ezzel megfogta a leányt s elvitte Leski Akkához. Reggel a leányt ott hagyta s ő maga elment haza a várba.

Mi dolog ez édesem, szólította meg felesége, mikor haza érkezett, hogy így nem gondolsz házaddal? Sohasé busulj, válaszolt a királyfi, többet nem hagyjak el ilyen sok időre; a szolgálknak pedig azt parancsolta: Hevitetek be jól a vasas fürdőbe, ássatok a küszöb alá egy három öl mélységű göd-

rőt s töltések meg azt kátrányval, takarjátok be fekete posztóval, a fürdő küszöbétől pedig a szoba ajtajáig huzzatok kék szőnyeget, hogy azon vonuljon menyasszonyom a fürdőbe

A szolgák a parancs szerint mindent pontosan megtettek és elkísérték Szűőjätär a fürdőbe, mint máskor szokták. Ki a ruhája szegélyét vitte, ki kezénél támogatta. Mikor már a fürdő ajtajáig érték Szűőjätär elakarta küldeni a szolgákat; már nincs szükségem rátok, már egyedül is el tudok menni az izzó padig, de a szolgák csak egyre biztatták:

Kedves urunk menasszonya, nem hagyunk mi el, menj csak tovább a sötét szőnyegen. Ekkor Szűőjätär rálépett a fekete posztóra, a szolgák pedig kirántották azt a lába alól, s belelőkték a 3 öles gödörbe s ott maradt.

Mig ott égett a forró kátrányban haját tépve, azt kiálta: Vájjék a bajamból rovar, a földben kigyó és nyúl s szálljon az emberekre mindenféle nyavalja és betegség!

Szűőjätär elpusztulása után vissza ment a királyfi Leski Akkához, onnan haza vitte és eljegyezte a tengerből jött szép leányt és nagy lakomát csaptak; a fiut pedig oldala mellé vette s neki adta fele birodalmát, hogy olyan szép menyasszonyt szerzett neki.

Itt a vége.

Kisebb közlemények.

— **A holtzmányi elkeresztelési ügy.** Meg kellett megint értnünk a történelem sajátos jelenségeit, hogy az állambatalom az eretnekeknek a kath. egyhazzal vívott küzdelmeiben mindig a támadó eretnekek pártjára állott és megengette, sőt elősegítette a kath. egyházat jogában, tanáiban, sőt létérdekeiben is megrövidített. Történelem pedig ez a felvilágosodás, véleményszabadság és jogegyenlőség hazug évenek örve alatt.

Gróf Csáky miniszter urat első sorban illeti meg a jelenkor történetében a dicsőség babérkoszorúja, de második sorban mindenesetre a belügyminisztert, annak önértetes, alázatos lelki fő- és alispánját, és járási szolgabírait azért, mert hazánk eretnek felekezetei bennök üdvözlik született védőiket, de kétszeresen övék a történelmi hírnév pálmája, mert a számos erdélyi felekezet közé Herosztrates módjára könynyelműleg odadobták a vallási gyűlölködés és egyenetlenkedés emésztő üskét.

Méltó megbotránkozással olvastuk az erdélyrészi holtzmányi községben pástorkodó plébánosnak, Meissler Vincének ugynevezett elkeresztelés miatt 15 frtnyi bírságra történt igazságtalan elítélését, de ezenfelül megdöbbenve láttuk ezen esetben a magyar judikaturának ontudatlan, hogy ne mondjam kétkulacsos megvilátkozását, mert ha az év. luth. anya az elkeresztelés után visszatért a kath. egyház kebelébe, akkor az 1868. évi 53. tcz. értelmében is már nem csak de facto, hanem de jure is követi a gyermek anyja vallását és így a további perelés tárgy hiánya miatt beszüntetendő lett volna: így értelmezte és így ítélte a miniszter helyett b. Jósika államtitkár ur a mezőségi kaáli kath. lelkészszel szemben, kit azon incidensből, mert az elkeresztelt kisdéd anyja

a biráskodás folyama alatt katholizált, a bírság alul fölmentett. De nem így ítélte hasonló körülmények között, hasonló tárgyban a holtzmányi lelkész fölött, kit elkeresztelés czimén, dacára a gyermek katholizálásának mégis 15 frtnyi bírságra vagy megfelelő fogságra kárhoztatott. Szegény plébános most püspökéhez fordult azon kéréssel, engedné meg neki, hogy három napi fogságot üljön, mert vagyona nincs és csekély fizetéséből neki egész éven át kell élnie. Magyarországon tehát, a szabadság klasszikus földjén a kath. papnak a keresztiség szentségének kiszolgáltatása miatt rabságot kell szenvedni.

Hát államtitkár ur kétféle mértékkel szokott igazságot szolgáltatni, ugy tiszteli a hivatott törvényt, van a báró urban igazságérzet és méltányosság? Ha van, hogyan volt képes ennyire pellengére állítani a magyar judikaturát és saját államtitkári tekintélyét? Ha nincs, akkor bocsásd meg neki uram: mert nem tudta mit eselekedett.

E szándékos tévedés azonban bennünket erdélyi katolikuskokat ugyan elkeserít, mert meggyőződöttünk arról, hogy hivatalból proklamálják a katolikusok elleni üldözést. Tessék br. Jósika államtitkár urnak megmondani, hol van törvény, hol van a famózus februári rendeletben csak egy árva szócska is arra nézve, hogy a szentségek kiszolgáltatása büneslekményt képez és hogy az ugynevezett elkeresztelés szolgabírák által hivatalból üldözendő, eddigelé csak a gyilkosság, rablás, lopás, pénzhamisítás stb. volt hivatalból üldözendő, most azonban a vallásszabadság korszakában megértük azt, hogy a kath. papok a főispán, alispán és szolgabírák által kenyők-kedvők szerint hivatalból üldözendők és szent kötelességök teljesítése miatt a rablókkkal, tolvajokkal, pénzhamisítókkal egyetemben a vádlottak padjára hurezolandók és rabságra vetendők.

Megértük a judikatura fényes vívmányainak idejében azt, hogy vádló és bíró egy személyben egyesüljön, elejtve zsákmányát miként ez megtörtént a holtzmányi plébánossal, midőn az ujjegyházi szolgabíró bizonyosan nem felső parancs nélkül vádolt is felette. Ne esodálkozzék a világ, hogy a modern közgazdászati elveknél fogva Szeben vármegyében megeseit egy ilyen égbekiáltó méltatlanság és meghurezoltatás a holtzmányi plébánoson!

E par excellence „Musterkomitat“-ban a szász luth. veléitások ugy hozzák magukkal, hogy minden magyar és német kivétközze nemzetiségét s megtagadja vallását és legyen szász lutheránus. A hirhedt februári rendelet kikocsátása óta ezen törvényhatósága volt alispán, jelenleg Isten véghetetlen türelméből és gróf Bethlen András miniszter atyafiságos jóvoltából főispán Thallmann Gusztáv regimé-je alatt nem szűnik meg a kath. plébánosokat zaklatni, anyakönyvi zaklatásokra utasítani és folyton denunciálni a püspöknél. Mint-hogy pedig az erdélyi püspöknél célt nem ért, hát szolgabírói által perelteti a plébánosokat és elítelteti a miniszter, illetőleg báró Jósika Samu államtitkár, az erdélyi rom. kath. status világi elnöke által. Ne a katolikus papokkal és hiveikkel éreztesse hatalmát a főispán, hanem gondoskodjék a megyében a magyar törvény tiszta kezeléséről, a rendről és közbiztonságról.

Szebenmegye a szász és oláh eszményi aspirációknak gyupontja lévén, minden más elem kizárásával a hatalom és oláh érdekkörök aránya szerint oszlik meg. Ennek folytán mennyi visszaélés követettik el, annak csak az Isten a meg-

mondhatója, és azok, kik szem és fülteni az e megyében minden nap észlelt eseményeknek. Nagyszeben kivált melegágya és kiinduló pontja a magyar nemzet és hazaellel-nes áskálódásoknak. Ott tartatnak az oláh kongresszusok, oda húzódnak meg és ott laknak az izgató oláh főmatadorok. Szebenmegye területén levő községek Szeben város példájára hivatalos községi házain német vagy oláh feliratok díszlenek. Jegyzők és községi hivatalok egymás között, vagy fensőbb hatóságaikkal hol német, hol oláh nyelven érintkeznek, a megyei törvényhatóság törvényesítette a három nyelvet a közügyek véghetetlen kárára, czimerein, feliratain és jegyzőkönyveiben három nyelvet juttat kifejezésre; ily bábeli nyelvzavar sehol sem uralkodik csak Szeben megyében. Szelistye és Payána tekintélyes oláh községeknél már megszűnt Magyarország, csak a térképen tartoznak még Magyarországhoz, stat pro lege hungarica voluntas valencia.

Magán felek panaszaival vagy sérelmei nem nyerne elintéztést, s ha igen, csak faj vagy érdeksugallatok szerint, jogos magánérdek megvédésére, pláne kath. kulturintézetek vagy kath. templomok gyámolására nem éri magát hivatottnak ez a nemes megyei törvényhatóság, mely míg abban excellál, hogy sem a központban, sem a járási szolgabírói hivatalokban egyetlenségileg katolikus sem alkalmazott tisztviselőnek, követve Nagyszeben városának példáját, melynek „Stadt-Magistrat“-ja csak telivéri szászokból áll, holott tudtam szerint Nagyszebenben 5500 magyar lakos fizet adót.

Ily szükkeblű politika, enyi megyei viszásságok és rendetlenségek mellett, melyek Szebenmegyét mustra megyévé avatták és egy Thallmann Gusztáv főispán, mint a magyar miniszterium képviselőjének szemelátiára történnek, ráér, sőt keresve keresi az alkalmat lelki ügyekbe beleavatkozni, katolikus papokat üldözni elkeresztelés miatt, bírságotlanni és rabságra vettetni! Valóban „Difficile est, satiram non scribere!“ Ajánom e derék megyét a magyar miniszterium, kivált br. Jósika Samu államtitkár és az erdélyi római katolikus státus világi elnöke magas pártfogásába, mert a magyar közvélemény megvetéssel fordul el tőle.

Brassai Sz.

— **Az olasz közvéleményt is a polgári házasság kérdése** tartja most izgatottságban. Az egyház legvéresebb szája ellenségei vannak kormányon, kik minden eszközt megragadnak, hogy az egyház jogait nyirbálják s az egyház szolgálainak helyzetét nehezítsék. Nem volt elég, hogy a polgári házassággal a vallásosság és erkölcsösség ellen galád merényletet intéztek, hanem most az erre vonatkozó törvényeket annyira szorítgatják, hogy a papság a lenyomasztóbb körülmények közé jut az új törvények által. Erre vonatkozólag a köveskező 7 cikkelyt terjesztik a ház elé, mely bizonyosan el is fogadja:

1. §. Az a lelkész, a ki egyházi házasságot két vagy ily házasság megkötésére mást feljogosít, a nélkül, hogy előbb a törvényes iratok bemutatása által meg nem győződött arról, hogy ama házasság polgári uton már megkötött: ideiglenesen felfüggesztetik minden egyházi javadalmazástól, s ha ily javadakkal nem bírna. 2000 lírától 2000 líráig terjedő pénzbírsággal büntetik. Kivételt képez azon eset, ha a házasság felek valamelyike életveszélyben forog.

Ha a lelkész többször is elkövetné eme vétséget, akkor egyházi javadalmi legalább három évre függesztetnek fel s

a pénzbírság 1500 líránál kevesebb nem lehet. Többszöri ismétlés esetén az egyházi javadalmazásnak egyszer s mindenkorra való felfüggesztése következik, vagy a pénzbírság legalább 5000 lírára emeltetik.

2. §. A lelkész, ki az egyházi bizonyítványokat nem szolgáltatja ki a világi hatóságnak, 100 lírától 2000 líráig büntetik, s ideiglenesen felfüggesztetnek egyházi javadalmait.

3. §. Ezen büntetések kiszabására azon bíróságilletékes, melynek területén a vétséget elkövették.

4. §. Azok, kik a polgári házasság megkötése előtt bármely egyház szertartásai szerint házasságot kötnek, úgy az özvegyes, nőtlenység, valamint az államnak erre vonatkozó minden jogát elvesztik.

5. §. A polgári törvénykönyvnek 1865. év november hó 15-én kelet 78. §-a ekképen módosítottatik:

Azon esetben, ha a házassalándók valamelyikének élete veszélyben forog, a polgári hatóság, minden formalitások, mellőzésével megkötheti a házasságot, ha négy tanu eskü alatt bizonyítja, hogy a jegyesek között nincs rokonság, s a hozzátartozók e házasságot nem ellenzik vagy legalább a család tagjai, vagy a gyám, e házasságba beleegyeznek.

6. §. Hogy a jegyesek az egyházi házasságot is megkötthessék, a polgári hatóság minden díj nélkül tartozik kiszolgáltatni egy bizonyítványt, melylyel a polgári házasság megkötését igazolja.

7. §. Szegények részére a polgári hatóság minden bizonyítványt, másolat s egyéb iratokat teljesen díjtalanul tartozik kiszolgáltatni, mely esetben az egyházi hatóság is díjtalanul tartozik eljárni s a kívánt okmányokat kiadni.

Napi események köréből

— **A pápa a magyarokhoz.** A pápa Ő Szentségének a magyar püspöki karhoz intézett körlevelet egyelőre a következőkben ismertetjük: A pápa mindenekelőtt megemlékezik Magyarország dicső tetteiről, melyeket apostoli királya, Szent István ideje óta végbevitt. Azután válaszolva ama kérdésekre, melyeket a püspökök intéztek Rómába a papság nevében, a jelenleg követendő magatartásra nézve utmutatást ad, a pápa ajánlja a tartózkodást a vegyes házasságtól, mint a melyek veszélyesek a katolikus házastársra nézve. Vallják nyiltan az egyház jogainak védelmét, különösen azok, kiknek tekintélyük van, vagy befolyásuk a tömegre. Szilárdítsák meg a katolikusok szoros egységét évenként tartandó gyűlések által, melyeken a püspökök elnököljenek. Harezoljanak a vallásellenes könyvek és hírlapok ellen, válasszanak jó képviselőket. Egyházmegyei főügyelők által örködjenek a fölött, hogy a vallást oktassák az elemi iskolákban és hogy az oktatás gyümölcsei megóvassanak a felsőbb iskolákban. Fordítsanak gondot a papság nevelésére, hogy ez azután példát adhasson az erényben és a tudományban. Tartsák távol a papságot a világi ügyektől. Virágoztassák föl a világi társulatait, melyekben a papság támogatásra lehet. A pápa így végzi levelét: E szent és igaz ügyekben tá-

maszra találtak apostoli királyotokban, ki uralkodásának kezdete óta kegyes indulattal viseltetett nemzetek iránt.

— **Személyzeti.** Szánthó Károly szászregeni s. lelkész marosújvári h. lelkésznek nevezetett ki.

— **Sz. József-ünnepe** 1894 ben. A ránk következő évben nagyon korán esik a húsvét. A mozgó ünnepek 1894-ben a hónapok ugyanazon napjaira esnek, a melyekre 1893-ban estek. Februárius 7-én lesz hamvazószerda és március 25-én húsvét. A miből nyilvánvaló, hogy sz. József-ünnepe, vagyis március hó 19. a nagyhét hétfőjére esik. A szertartások kongregációja 1892. auguszt. 15-én a következő határozatot adta ki sz. József-ünnepe vonatkozásig: *Si hoc festum occurrit in Dominica Passionis, transferendum erit in fer. II immediate sequentem; et quoties incidit in heb. majorem, reponendum erit in fer. IV. post Dominicam in Albis, tamquam in sede propria.* — E határozat értelmében 1894-ben a fehér vasárnapra következő első szerdán, vagyis április hó 4-én tartja meg az egyház sz. József-ünnepét miséjében és officiumában. Március hó 19-én pedig a nagyhét hétfőjének miséjét és officiumát, mint más években. Minthogy sz. József napja azon ünnepek egyike, a melyeken a lelképászorok kötelesek a sz. misét biveikért bemutatni, és a szertartások kongregációja határozata értelmében a lelkészeknek azon napon kell miséjüket a népert felajánlani, a melyre esik az ünnep, nem pedig azon napon, melyre áttéteik az ünnep officiuma, következők: hogy 1894-ben a nagyhét hétfőjén a népert fogják a lelkészek miséjüket felajánlani, április hó 4-én pedig nem fogják ezt tenni.

— **A német katolikusok** ezidei, vagyis 40-ik nagygyűlése e napokban ülésezett Würzburgban. A mire t. olvasóink figyelmét ez alkalomból felhívjuk, az egy alkalmi irat, mely történelmi világításban tünteti fel a német katolikusok nagygyűléseinek eredését és az első alapvető nagygyűlést, melyet 1848-ban Mainzban tartottak. A nagyon érdekes füzet Würzburgban jelent meg Gubelnél. A német kath. nagygyűlés a XIX. század katolikus alkotásainak egyik legnagyobbika. Története igen tanulságos, kivált nekünk Magyarországon, a hol a batholicizmus szervezetének tagozatait most kell egy-egy-estől összeillesztenünk.

— **A párbajokkal üzőtt visszaélések** ellen Belgiumban erélyes lépéseket kezdenek tenni. A tanács egy oly törvényjavaslatot fogadott el, melyben a párbajra szigorú büntetések rovatnak és a mely többi közt kimondja, hogy az oly katonatiszt, a ki párbajt viv, tisztí rangjától fosztassék meg. Ennek képes-örökös felcímíteni azt a tényt, hogy a mult században lezajlott francia forradalomban a katonatisztek és a nemesek között majorende volt párbajozás visszaélések az által lettek megszüntetve, hogy az olyant, aki más párbajra hívott ki, háromszor vagy négyszer többe merítették alá pezsgő vérenek lehátására. A „Knepper kura“, mely ez idő szerint mind nagyobb elterjedést kezd venni s igen sok esetben üdvösnek bizonyul, megtenné a kívánt hatást talán itt is!

— **Pályázat.** A mező-szengyeli róm. kath. tanítói állomásra szeptember 20-ig terjedő határidővel pályázat hirdette ik. Javadalma 300 frt és lakás. Lucze Andras, pleb. isk. elnök.

— **Pályázat tanítói állomásra.** A kolozsvári róm. kath. egyházközség kőkert utcai vegyes népiskolájánál megüresedett egy tanítói állomásra pályázat hirdettek. Az évi javadalmazás következő: a) évi 480 frt készpénz fizetés, b) évi 120 frt lakpénz vagy természetbeni lakás, c) a begyűlt tandíjból megfelelő mintegy 60 frt osztalék. Pályázni kívánók tanítói képesítő oklevéllel, keresztlevelel, eddigi szolgálatukat, nyelvi és más ismereteiket igazoló okmányokkal felszerelt pályázati folyamodványaikat a kolozsvári róm. kath. egyházközség előjáróságának címelve alatt irt plebániai hivatalhoz f. é. szeptember hava 30-ig nyújthatják be. Megjegyeztetik, hogy ki az állomást elnyeri a nyugdíj jogosultság megszerzésével járó személyi járulékokat sajátjából lesz köteles annak idejében fedezni s hogy a kinevezés egy előre csak egy próba évre fog történni. Kolozsvárt, 1893. szept. 3-án. Biró Béla, apát plebános.

— **Pályázat.** A selyei róm. kath. kántor tanítói állomás kinevezés tolytán megüresedvén, arra ezennel pályázat hirdettek. Évi jövedelme: 1) A Hajnal-téle alapítványból évnegyedi utolagos részletekben 150 frt. 2) A szegény papok és kántorok alapjából 50 frt. 3) Névtelen alapítványból 8 frt. 4) Kepe ezimen a hivatélt 21½ kalangya buza, 21½ k. zab. 5) Ospora 12 frt. 6) 23 szekér kemény tűzi fa. 7) Tandíj 20—25 frt. 8) A hétköznapi kis misékre való harangozásért (ha elvállalja) 12 frt. 9) 2 hold 994 □-öl gyümölcsös és veteményes kert. 10) 2 drb. szarvasmarha utáni legeltetési jog. 11) Lakás: mely áll 2 szoba, kamra, konyha és gazdasági épületből. Kötelmei: tanítói-, kántori-, és sekrestyési teendők lelkiismeretes és pontos teljesítése. Mely állomás elnyerhetésére kántor-tanítói oklevéllel és egyéb szükséges okmányokkal ellátott és Nagyméltóságú Lőnhart Ferencz erdélyi püspök ur címére szóló kérvények alulirothoz tolyó szeptember hó 24-ig betérjesztendők. Személyes jelentkezők előnyben részesülnek. Selye, 1893. szeptember hó 4-én. Balázs Ignác, róm. kath. lelkész, isk. sz. elnök.

— **Pályázat.** A gelencei róm. kath. hitközség, a segéd-kántortanítói állomásra pályázatot hirdet. Ezen állomás évi javadalma a következő: 1) tandíjból készpénz 100 frt osztr. magy. értékben; 2) 42 kalangya őszt és 42 kalangya tavasz kepe; 3) 30 frt oszpora; 4) 25 vonatás kemény tűzi fa; 5) mintegy 25 frt stóla; 6) az új iskola épületben kényelmes lakás, terjedelmes kerttel s a kántortanítóval együtt használandó gazdasági épületekkel. Kötelessége: egyik tanterem tanulóit önállóan tanítani s a kántori teendőkben a szükséghez képest segédkezni. Pályázni ohajtók kellően felszerelt folyamodványukat folyó évi szeptember hó 23-ik napjáig a gelencei róm. kath. iskolaszékhez (Háromszék-megye, ut. pósta: Imecs falva) benyújthatják. Pályázhatnak képezdét végzett kántor-tanító-jelöltek is. Kelt Gelencén, 1893 szeptember hó 2-án. Csiby Tamás, plebános, isk. sz. elnök. Lukács Gergely, isk. sz. jegyző. Cséh Imre, gondnok.

— **Pályázat.** A kézdialmási róm. kath. népiskolánál a II. tanítói állomásra a jövő 1893/94-ik tanév szorgalmi idejére (1893 október 1—1894 május 31-ig) lakás 200 (kétszáz) frt. (havi 25—25 frt. részletekben, a községi pénztárból, utólagosan fizetve) javadalmazással pályázatot hirdetek s az okmányolt folyamodványokat szeptember hó 20-ig hozzám küldeni kérem. Lemhény, 1893 szeptember 1. (Háromszék-vármegye, u. p. Bereczek.) László József, lemhény-almási plebános, isk. sz. elnök.

Kiadja: Az erdélyi róm. kath. irodalmi társulat. Felelős szerkesztő: ZLAMAL AGOST.
Szerkesztőtársak: BALINTH GYÖRGY, Dr. CSERNI BELA, FEJÉR GERŐ, VASS ALBERT.